

HE 82/2026 vp jätelain ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annetun lain muuttamiseksi

YmV kuuleminen
8.5.2026

Tarja-Riitta Blauberg
Ympäristöneuvos, YM

EU:n uusi pakkaus- ja pakkausjäteasetus (EU) 2025/40

- Tuli voimaan 11.2.2025
- **Sovelletaan 12.8.2026 alkaen**
- Kumoo pääosin olemassa olevan pakkausjätedirektiivin (94/62) 12.8.2026

- **Lukuisia siirtymäaikoja** eri vaatimuksille
- Valmisteilla useita delegoituja- ja täytäntöönpanosäädöksiä
- Osa vanhan direktiivin säännöksistä voimassa siirtymäajan

- **Pääosin sellaisenaan sovellettavaa** lainsäädäntöä
- Kansallinen päällekkäinen tai mahdollisesti ristiriitainen lainsäädäntö kumottava 12.8.2026 mennessä

- **Osa säännöksistä edellyttää kansallista lisäsääntelyä**
- Myös kansallista liikkumavaraa (tuottajavastuu, tietyt kansalliset poikkeukset tai asetusta pidemmälle menevä sääntely)
- Sitovat kierrätys- ja vähentämistavoitteet

Kansallinen toimeenpano vaiheittain siirtymäaikojen puitteissa

Keskeiset sellaisenaan sovellettavat säännökset:

- Pakkausten tuotevaatimukset: kierrätettävyyys, kierrätetyn muovin käyttöosuus, kompostoitavuus, merkinnät, minimointi, kielletyt aineet
- Kielletyt pakkausmuodot
- Uudelleenkäyttötavoitteet
- Noutoruoka-alan uudelleentäyttöä ja uudelleenkäyttötarjontaa koskeva velvoite

Edellyttää täydentävää toimeenpanoa/säätelyä:

- Viranomiset
- Toimet kierrätys- ja vähentämistavoitteiden saavuttamiseksi
- Jätehuollon järjestäminen
- Tuottajavastuuta koskeva säätely tietyin osin
- Seuraamussäännökset

Pakkausasetuksen toimeenpanon 1. vaihe (HE 82/2026 vp)

- Säädetään valvovista viranomaisista
- Poistetaan päällekkäiset / ristiriitaiset säännökset
- Säädetään tuottajayhteisölle ja juomapakkausten palautusjärjestelmälle velvollisuus rahoittaa jätteen vähentämistä koskevia toimia
- Säädetään tuottajayhteisölle velvollisuus asettaa vakuus

Pakkausasetuksen toimeenpanon 2. vaihe

- Säädetään seuraamuksista
- Toimet pakkausjätteen määrän vähentämis- ja kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi
- Arvioidaan mahdolliset kansalliset poikkeukset/liikkumavara
- Säädetään tarpeelliset muut pakkausasetuksen edellyttämät muutokset siirtymäaikojen puitteissa
- Suunnitelma pakkausjätehuollosta ja pakkausten määrän vähentämisestä

Esitetyt viranomaistehtävät

Perustelut tehtävien osoittamiseksi tietylle viranomaiselle

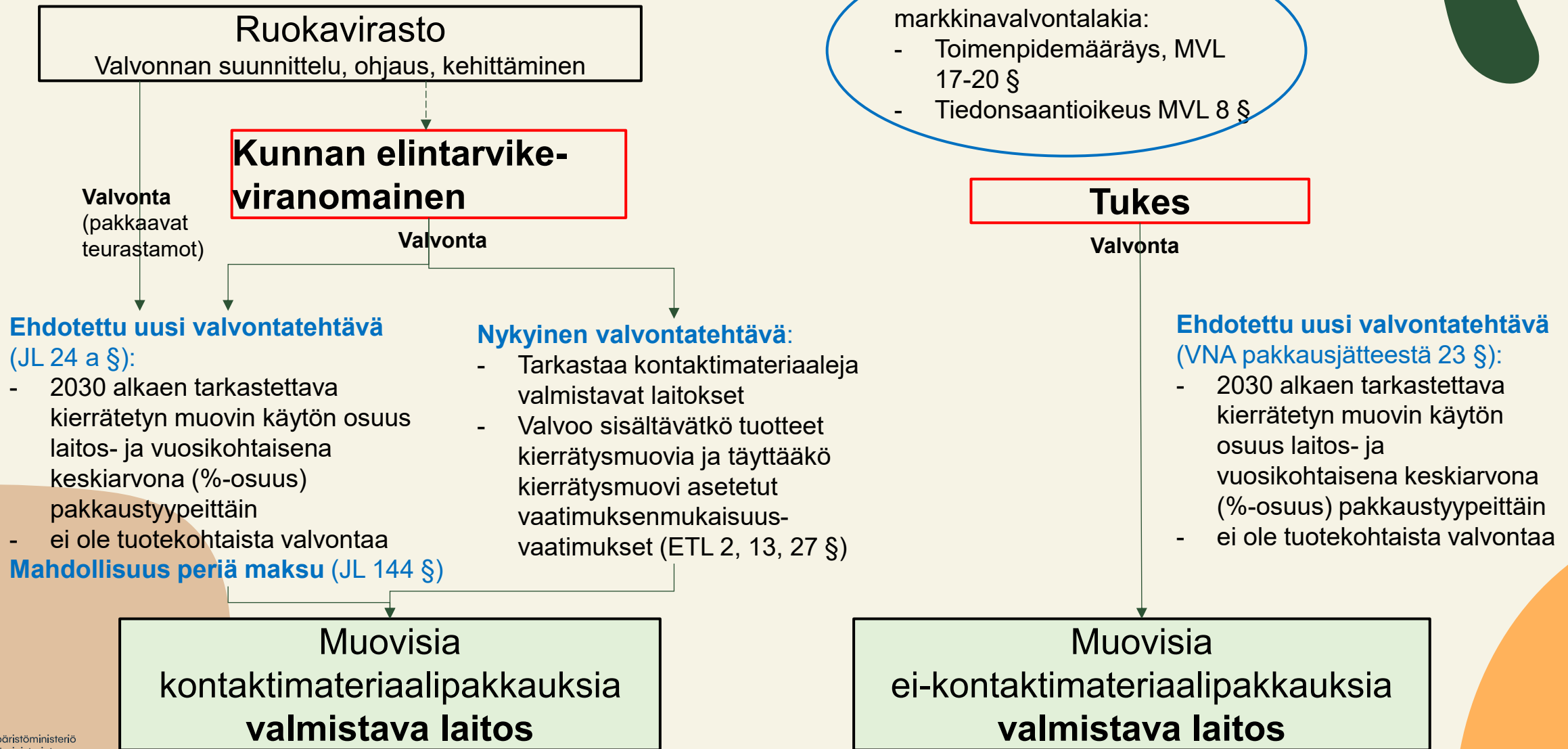
- EU:n pakkausjäteasetuksen valvontatehtävä säilyisi kyseistä valvontatehtävää nykyisin hoitavalla viranomaisella (nykyinen valvontatehtävä voi kuitenkin laajentua / tarkentua)
- Tietyt uudet valvontatehtävät ehdotetaan osoitettavaksi sellaiselle viranomaiselle, joka valvoo samoja tahoja/yrityksiä tai samantapaisia toimia nykyisissä tehtävissä ja uusi tehtävä olisi tarkoituksenmukaista yhdistää olemassa oleviin valvontatehtäviin
- Tehtävistä aiheutuvien kustannusten kompensointi
 - Kuntien viranomaiselle ja Ruokavirastolle ehdotettaisiin mahdollisuus periä maksu tarkastuksista ja valvontatoimista

Esitys valvoviksi viranomaisiksi

Viranomainen	Tehtävät
Lupa- ja valvontavirasto (LVV)	• Tuottajavastuun ja juomapakkausten palautusjärjestelmien valvonta • Uudelleenkäyttöjärjestelmien valvonta • Uudelleenkäyttötavoitteiden valvonta ja raportointi komissiolle
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) -> VNA pakkausjätteistä (2021/1029)	• Markkina- ja valvontaviranomainen: pakkausten tuotevaatimukset • Kierrätetyn muovin pitoisuuden valvonta muiden kuin kontaktimateriaalipakkausten osalta
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)	• Verkkoalustan tarjoajalle säädetyn velvollisuuden valvonta
Ruokavirasto	• Osallistuminen kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen vastuulla olevan valvonnan suunnitteluun, ohjaukseen ja kehittämiseen • Kontaktimateriaalipakkausten kierrätetyn muovin pitoisuuden valvonta
Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen	• Kontaktimateriaalipakkausten kierrätetyn muovin pitoisuuden valvonta • Noutoruoka- ja juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuuden ja uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamisen valvonta

Kierrätysmuovin vähimmäisosuus pakkauksissa

Noutoruoka- ja –juoma-alan (Horeca) uudelleentäyttö- ja uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuus (JL 25 ja 144 §)

Ruokavirasto
- suunnittelu, ohjaus,
kehittäminen

Kunnan elintarvikeviranomainen

Valvonta

Valvonnassa sovellettaisiin
jätelakia

- Seuraamukset: hallintopakko:
kielto tai määräys + uhkasakko,
JL 126 ja 129 §
- Tiedonsaantioikeus, JL 122 §

Ehdotettu uusi valvontatehtävä:

- 2027 alkaen asiakkaalla on oltava mahdollisuus ostaa take a way-tuotteet omaan astiaan
- 2028 alkaen asiakkaalla on oltava mahdollisuus ostaa take a way-tuotteet uudelleenkäytettävään astiaan
- Myyjän tiedotettava mahdollisuudesta

Mahdollisuus periä maksu valvontatoimista

Ei koske alle 10 työntekijän yrityksiä -> 93 % ravintoloista jää velvollisuuden ulkopuolelle

Nykyinen valvontatehtävä:

- Elintarvikehuoneistojen
valvonta ETL:n perusteella

Uudelleenkäytettävien pakkausten
valvonnan jakautuminen:

- Tukes valvoo, että
uudelleenkäytettävä pakkaus
täyttää vaatimukset =
tuotevalvonta
- LVV valvoo, että
uudelleenkäyttöjärjestelmät
täyttävät vaatimukset
- Kunnan viranomainen valvoo,
että ravintolalla tmv. jakelijalla on
uudelleenkäytettävät pakkaukset
käytössä

**Noutoruoka- ja –juoma-alan take a way ruokia myyvät
ravintolat ja jakelijat (Horeca)**

Pakkausten tuottajavastuu

Pakkauksen määritelmä

- Kuljetuspakkausten tuottajan määritelmä muuttuu verrattuna nykyiseen kansalliseen tuottajan määritelmään, muutoin tuottajan määritelmä pääosin ennallaan:

Pakkauksen valmistaja tai maahantuoja	Tuotteen pakkaaja tai pakatun tuotteen maahantuoja
Kuljetuspakkaukset Alkutuotannon pakkaukset Palvelupakkaukset	Kaikki muut pakkaukset

- JL 48 §: Tuottajavastuu **ei kuitenkaan koske paalirehupakkausten tuottajia**, jos käytöstä poistetut paalirehupakkaukset kerätään ja kierrätetään tehokkaasti yhdessä muiden maatalousmuovien kanssa
 - Voimassa olevan jätelain mukaan pakkausten tuottajavastuu ei koske paalirehun pakkausmateriaalien tuottajia
- Perustelut paalirehupakkauksia koskevalle poikkeukselle: vain 5-20 % paalirehun pakkauksista kuuluisi pakkausasetuksen soveltamisalaan (→ pääosin rehupaalit käytetään tilan omassa toiminnassa)
 - Joten 80-95 % olisi joka tapauksessa tuottajavastuun ulkopuolella
 - Maatalouden muovijätteelle olemassa vapaaehtoinen erilliskeräysjärjestelmä, jonka piirissä on jo noin 95 % paalimuoveista. Järjestelmä kattaa koko maan, toteutetaan noutopalveluna
 - Palvelutaso vastaa vähintään yrityspakkauksilta edellytettyä tuottajavastuun keräysjärjestelmää

JL 52 ja 68 §. Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

Pakkausten tuottajayhteisö ja juomapakkausten palautusjärjestelmä

Ehdotettu uusi velvollisuus:

- osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskeviin toimiin rahoitus, joka vastaa enintään viittä prosenttia sen jäseniltä perimistä maksuista
- Ei säädetä määrää tässä vaiheessa
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuottajayhteisön osoittaman rahoituksen määrästä

Perustelut:

- Pakkausasetus edellyttää tuottajayhteisöjen ja panttijärjestelmien määrärahoista vähimmäisosuuden osoittamista jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskeviin toimiin
- Jättää tuottajayhteisön ja panttijärjestelmän päätettäväksi määrärahan suuruuden
- Rahoitusosuuden perusteisiin ei lasketa mukaan SUPD (= kertakäyttömuovidirektiivi) edellyttämiä siivouskustannuksia eikä panttimaksuja
- Mahdollisuus säätää tarkemmin asetuksella ottaen huomioon esim. komission myöhemmin antamat ohjeet tai muiden maiden hyvät käytännöt, edellyttää valtuuden rajauksen

JL 61 §.Tuottajalta ja tuottajayhteisöltä vaadittava vakuus

Pakkauksen tuottaja ja tuottajayhteisö

Ehdotettu uusi velvollisuus:

- Pakkausten tuottajan tai tuottajayhteisön on asetettava LVV:n eduksi vakuus, jolla katetaan jätehuoltotoimista aiheutuvat kustannukset
- Vakuuden on oltava riittävä kattamaan jätehuollon 3 kk kustannukset

Perustelut

- EU:n pakkausasetuksen 47.6 artikla edellyttää, että tuottajan ja tuottajayhteisön on asetettava vakuus, joka kattaa tuottajan jätehuoltokustannukset, jos tuottaja lopettaa toimintansa tai siitä tulee maksukyvytön
- Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden sekä paristojen ja akkujen tuottajayhteisön vakuuden on katettava kustannukset 6 kk ajan
- Vakuutta koskeva 3 kk otetaan huomioon arvioitaessa JL 64 §:n velvollisuutta osittaa taloudellinen toimintakyky 6 kk ajan

Kiitos!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment